

Rapport

**Ramprogram för
näringslivs- och
landsbygdsutveckling
Borlänge kommun
2005-2007**

Anna Tägtström-Visconti, Hållbar Samhällsbyggnad

Näringslivs- och landsbygdsutveckling i Borlänge kommun

Sammanfattning

Borlänge kommun arbetar för att hela kommunen ska vara attraktiv för boende, besökare och företagare. En tillgänglig och attraktiv landsbygd lockar också till inflyttning och nyetablering av företag, något som går hand i hand med kommunens aktuella policy. Kommunens landsbygd är dessutom både vacker och innehållsrik men länge har utvecklingsfokus legat på centralorten vilket gjort att landsbygden ofta fått stå tillbaka i prioriteringen av resurser. Ramprogrammet skapades för att utnyttja den utvecklingskraft som finns på landsbygden, för att göra landsbygden attraktivare och för att skapa förutsättningar för ett intensivare samarbete mellan kommun, näringsliv och medborgare som leder till en utveckling av hela kommunen.

I augusti år 2004 beslöts i kommunstyrelsens finansutskott att inge ansökan om EU-projekt Ramprogram för näringslivsutveckling. Efter årsskiftet 2004/2005 startade programmet och pågick sedan till 31 maj 2007 efter en förlängning av 5 månader.

Ramprogrammet har varit ett innovativt instrument för att främja näringslivsutveckling i kommunen med utgångspunkt från lokala förutsättningar och behov. Programmet har haft ett tydligt underifrånperspektiv och lokala aktörer har erbjudits att söka medel ur Ramprogrammet för att finansiera sina utvecklingsprojekt. Totalt har 20 delprojekt genomförts och sammanlagt har 13 ideella föreningar och organisationer samt 20 företag varit direkt engagerade i något eller några av delprojekten, antingen som projektägare eller som medsökande. Totalt har 1,2 miljoner kronor delats ut i projektmedel. Det maximala bidragsbeloppet har varit 100 000 kronor per delprojekt.

Programmets syfte har varit att:

1. hitta samverkanslösningar där företag och privat ekonomi tillsammans med offentlig och social ekonomi med samlad kraft kan stärka attraktionskraften lokalt, turistiskt, som attraktiv boendemiljö och som etableringsort för företagande
2. stimulera initiativ inom bl.a. turism, handel, service och företagande
3. stimulera till nätverk och kluster samt etablera kontaktytor mellan privata, ideella och offentliga aktörer
4. stödja och utveckla samverkan mellan företag och lokal social ekonomi
5. pröva sektorsövergripande och innovativa lösningar för att utveckla landsbygden genom gemenskapsföretagande, kooperativa lösningar, avknoppningar både från privat och från offentlig sektor

För att nå de lokala aktörerna, även de med små resurser, har projektledningen arbetat för och stöttat initiativ till skapande av naturliga mötesplatser och aktivering av lokala grupperingar. Åtgärder som stimulerat till den lokala kreativiteten har uppmuntrats. Projektledningen har också sökt möta och lyfta idéer så att de stämt med ramprogrammets intentioner. Även om utvecklingen ännu inte nått fram till den sistnämnda punkten ovan anser projektledningen att syftet med ramprogrammet ändå uppfyllts.

Ramprogrammets mål har varit att:

- bidra till utvecklingspotential för 20 småföretag inom besöks/servicenäringen
- skapa marknadsföringscentra för företag och attraktioner
- skapa och verkställa ca 20 nya projekt
- aktivera 5 utvecklingsgrupper
- aktivera befintliga intresseföreningar och initiera 1 ny intresseförening
- initiera 2 nya kvinnliga projekt
- utveckla 2 kvinnoprojekt
- skapa 4 nya nätverkssamarbeten
- skapa 2 nya företag eller kooperativ
- initiera 5 nya turistprojekt för kommunen
- skapa 6 nya arbetstillfällen
- aktivera kommunbygderåd

Måluppfyllelsen är naturligtvis beroende av vilka behov och projektidéer som framkommit under projektperioden och vilka ansökningar om projektstöd som lämnats in, särskilt i ett projekt med ett så tydligt underifrånperspektiv som detta. Trots att de flesta målen har varit kvantitativt högt satta jämfört med förutsättningarna (projektet är det första av sitt slag i Borlänge kommun och naturliga mötesplatser och starka byalag med resurser saknas på flera håll i kommunen) och projektperioden varit kort, har de flesta målen uppfyllts.

Bland de horisontella målen har förbättrad jämställdhet och integration inte kommit lika mycket till uttryck som förbättrad miljö. Kvinnor och invandrare verkar vara svårare att nå än andra och trots kontakt med kvinnogrupper har inga projektansökningar rörande stöd för kvinnliga projekt lämnats in. Projektledningen har dock på olika sätt verkat för ökad jämställdhet och integration, bl a vid kontakt med utvecklingsgrupper, intresseföreningar, nätverk och kommunbygderåd, samt för jämställt deltagande i ramprogrammets delprojekt. Två utländska medborgare har haft anställning i olika delprojekt och i lika många delprojekt har en utländsk medborgare, medlem i den projektägande föreningen, åtagit sig att förvalta arbetet efter projektidens slut.

Strax efter programstarten uppdagades en del interna svårigheter som förorsakat tidsmässiga, ekonomiska och verksamhetsmässiga förseningar. På grund av administrativa problem visade sig samarbetet med kommunens arbetsmarknadsenhet inte genomförbart och kommunens interna ekonomi- och lönesystem är inte integrerade med varandra på ett sätt som passar den här typen av projekt. Dessa svårigheter har upptagit en stor del av projektledningens tid och därmed tagit kraft av projektet. Problemen har dock lösts efterhand av engagerad personal.

Långtidsarbetslösa eller personer med något funktionshinder (till antalet 11 varav 2 arbetat under en kortare period) har arbetat i olika delprojekt och därmed skaffat sig arbetslivserfarenhet och arbetsvana.

Genom ramprogrammet har kontakter skapats mellan kommunen och aktörerna på landsbygden som kommit till nytta för aktiveringen av kommunbygderådet. Även resultaten av de genomförda delprojekten har här spelat en positiv och viktig roll. Kommunen har därför kunnat dra sig tillbaka från att tidigare varit drivande i kommunbygderådet till att sitta kvar med adjungerad

representation.

Ramprogrammet har lyft fram landsbygden och dess betydelse för hela kommunen. Byarnas attraktivitet har ökat och de har tillgängliggjorts och marknadsförts, vilket är till fördel för kommunens strävan efter inflyttning. Lokala utvecklingsidéer som gagnat bygden har kunnat förverkligas, ofta med nya samverkanslösningar vilket lett till bildandet av nya nätverk och utvecklingsgrupper. Förutsättningarna för att landsbygden ska finna egna och för den anpassade sätt att ta ansvar för den ekonomiska försörjningen har på så sätt förbättrats, liksom förutsättningarna för nyetablering av företag.

Projektets tydliga underifrånperspektiv har främjat platsdemokratien och banat vägen för en bättre kontakt och ett närmare samarbete mellan Borlänge kommun och närings- och föreningslivet på landsbygden. Det synliga resultatet i flera av Borlänges byar har också gjort att landsbygdens invånare har fått en positivare syn på kommunen. Vid intervjuer med ägare till delprojekt har bl a framkommit att:

- Borlänge fått attraktivare och tillgängligare byar
- det lokala engagemanget och människors kreativitet och initiativförmåga har tagits tillvara.
- delprojekten har lett till en ökad positiv anda och skapat goodwill.
- kontakten med den offentliga sektorn har förbättrats. Byns invånare ser mer positivt på kommunen och på EU.

Ramprogrammet har skapat förväntningar på framtiden. Idéer fortsätter att inkomma till projektledningen. Frågor ställs också om huruvida Borlänge kommun kommer att fortsätta det påbörjade landsbygdsutvecklingsarbetet, vilket banar vägen för förberedelserna av ett framtida Leader-område Borlänge-Falun, d v s ett projekt i syfte att öka samarbetet kommunerna emellan och det gränsöverskridande arbetet.

Bakgrund

Borlänge kommun består av en intressant och innehållsrik landsbygd. Flera av byarna är belägna på gammal kulturmark i vackra, intagande och natursköna landskap. Torsång - Ornäsområdet är ett exempel som värderas högt i kommunens framtida utveckling. Borlänges utveckling har haft sitt centrum i centralorten och landsbygden har många gånger fått stå tillbaka i prioriteringen av resurser. I förhållande till andra dalakommuner hade Borlänge, innan Ramprogrammets start, inte utnyttjat landsbygdens utvecklingskraft, dock hade arbeten påbörjats som på ett påtagligt vis lyfte fram landsbygden som viktig för kommunens framtid.

Byarna har ofta arbetat i byalag för det gemensammas bästa. Borlänges landsbygd hyser också flera väl fungerande företag. Etablering av företag med annan inriktning än jordbruk tenderar att öka.

Från kommunen finns ett uttalat intresse att skapa förbättrade boendemöjligheter på landsbygden. Man söker efter tomtmark i ambitionen att öka kommunens attraktion och öka inflyttningen. Samtidigt pågår arbeten med att öka människors inflytande över den kommunala planeringsprocessen. I den moderna översiktsplaneringen är syftet att boende och verksamma i

byarna ska erbjudas större möjligheter att påverka och delta i en positiv utveckling.

Kommunbyggerådet bildades år 2003. Rådet består av valda representanter från intresseföreningarna i kommunen som, tillsammans med kommunala representanter, har påbörjat ett utvecklingsarbete av Borlänges landsbygd. Lokala utvecklingsgrupper och intresseföreningar stimuleras att ta tag i konkreta problem, göra handlingsplaner, förstudier och program för att själva kunna påverka sin utveckling.

Under 2004 delade rådet, i konsultation med Länsstyrelsen, ut ett mindre stöd till föreningar och grupper att starta gemensamma aktiviteter med. Stödet bidrog till att det genomfördes en rad projekt som stärkte intresset från landsbygdsgrupperna att gå vidare med förnyade ansträngningar. Mobiliseringsinsatser och gensvar från orsbefolkningen på genomförda projekt blev goda och man hade bevarat och utvecklat naturresurser, serviceinrättningar och hittat innovativa lösningar.

I augusti 2004 beslöts i Borlänges kommunstyrelses finansutskott att inge ansökan om EU-projekt Ramprogram för näringslivsutveckling. Under hösten samma år tillsattes en styrgrupp och i december utlystes projektledartjänsten som tillsattes i mars 2005. Programstart ägde rum januari 2005.

Det som beskrivs ovan ger sammantaget en situation där Borlänges landsbygd hade uppvärderats och bedömts ha en outnyttjad potential för utveckling. Flera olika faktorer skapar en grund för att ett ökat engagemang på landsbygden skapar utvecklingskraft för hela kommunen. Genom ett ramprogram för näringslivs- och landsbygdsutveckling lades grunden för en mycket intressant framtid.

Projektbeskrivning

Ramprogrammet genomfördes som ett instrument för att ta tillvara landsbygdens möjligheter och utvecklingskraft. Med utgångspunkt från lokala förutsättningar och behov har lokala aktörer (både från den ideella och privata sektorn) haft möjlighet att söka medel för egna utvecklingsprojekt med näringslivsinriktning. Programmet har således haft ett tydligt underifrånperspektiv vilket också legat helt i linje med kommunens avsikt att öka människors inflytande i den kommunala processen. I den moderna översiktsplaneringen är syftet att boende och verksamma i byarna ska erbjudas större möjligheter att påverka och delta i en positiv utveckling. Detta ökar kommunens attraktion och därmed också förutsättningarna för ökad inflyttning.

Uppbyggnaden av Ramprogrammets organisation och struktur påbörjades i augusti år 2004. Efter årsskiftet 2004/2005 startade Ramprogrammet och pågick sedan till 31 maj 2007 efter en förlängning av 5 månader. För genomförandet av programmet har en projektledning och en styrgrupp ansvarat. Från början var avsikten att förutom en projektledartjänst knyta två administrativa tjänster till projektledningen, dock tillkom endast en administrativ tjänst.

Syfte

Programmets syfte har varit att:

1. hitta samverkanslösningar där företag och privat ekonomi tillsammans med offentlig och social ekonomi med samlad kraft kan stärka attraktionskraften lokalt, turistiskt, som attraktiv boendemiljö och som etableringsort för företagande
2. stimulera initiativ inom bl.a. turism, handel, service och företagande
3. stimulera till nätverk och kluster samt etablera kontaktytor mellan privata, ideella och offentliga aktörer
4. stödja och utveckla samverkan mellan företag och lokal social ekonomi
5. pröva sektorsövergripande och innovativa lösningar för att utveckla landsbygden genom gemenskapsföretagande, kooperativa lösningar, avknoppningar både från privat och offentlig sektor

Har syftet uppfyllts?

Goda förutsättningar att uppfylla alla fem punkterna byggde bl a på redan existerande mötesplatser och aktiva, engagerade och starka lokala aktörer öppna för nya lösningar och med idéer och resurser som med stöd av ramprogrammet kunde förverkligas. För att nå de lokala aktörerna, även de med små resurser, och för att stötta de behov och utvecklingsidéer som redan fanns och som framkommit under projektperioden, har projektledningen arbetat för att stimulera till skapande av naturliga mötesplatser och aktivering av lokala grupperingar. Man har också genomfört åtgärder som stimulerat den lokala kreativiteten, mött och lyft idéer och dess kvalitet så att de stämt med ramprogrammets intentioner. Även om utvecklingen ännu inte nått fram till den sistnämnda punkten ovan har ramprogrammet varit ett innovativt instrument för att stärka attraktionskraften och främja näringslivsutvecklingen i kommunen med utgångspunkt från lokala förutsättningar och behov samt stimulerat till och fungerat som startmotor till en förhoppningsvis långsiktig och hållbar utvecklingsprocess på landsbygden. Ramprogrammet har på så sätt lyckats med sina intentioner och syftet har därmed uppfyllts.

Mål

Ramprogrammet skall:

- bidra till utvecklingspotential för 20 småföretag inom besöks/servicenäringen
- skapa marknadsföringscentra för företag och attraktioner
- skapa och verkställa ca 20 nya projekt
- aktivera 5 utvecklingsgrupper
- aktivera befintliga intresseföreningar och initiera 1 ny intresseförening
- initiera 2 nya kvinnliga projekt
- utveckla 2 kvinnoprojekt
- skapa 4 nya nätverkssamarbeten
- skapa 2 nya företag eller kooperativ
- initiera 5 nya turistprojekt för kommunen

- skapa 6 nya arbetstillfällen
- aktivera kommunbygderåd

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är naturligtvis beroende av vilka behov och projektidéer som framkommit under projektperioden och vilka ansökningar om projektstöd som lämnats in, särskilt i ett projekt med ett så tydligt underifrånperspektiv som detta. Trots att de flesta målen har varit kvantitativt högt satta jämfört med förutsättningarna (projektet är det första av sitt slag i Borlänge kommun och naturliga mötesplatser och starka byalag med resurser saknas på flera håll i kommunen) och projektperioden varit kort, har de flesta målen uppfyllts.

Målgrupp

Följande angavs som målgrupp i ansökan:

Soloföretag och mikroföretag

Kooperativa företag

Företag som leds av kvinnor, ungdomar och personer med utländsk bakgrund

Företag som leds av frivilliga grupper, lokala föreningar

Presumtiva entreprenörer med särskild prioritering på kvinnor, ungdomar, handikappade och personer med utländsk bakgrund

Lokala organisationer, utvecklingsgrupper, intresseföreningar och kommunbygderåd

Utifrån de förutsättningar som fanns för utveckling av Borlänge kommuns landsbygd (villkor och regler för stöd från ramprogrammet och fåtalet större och starka utvecklingsgrupper, lokala organisationer, intresseföreningar mm) kom den första och den sista målgruppen att vara de mest engagerade i ramprogrammet. Under projektperioden har dock övriga grupper på olika sätt uppmuntrats till att bildas och att delta men har upplevts som svårare att nå och inte lika mottagliga för ramprogrammet. Kvinnliga företagsledare, bl a från Torsångs motormuseum, Sahlins struts, Trönö Kött och Västansjö Bär & Potatis, har aktivt deltagit i olika delprojekt.

Verksamhetsbeskrivning

Tidsperiod och organisation

Uppbyggnaden av ramprogrammet påbörjades i augusti 2004 och pågick fram till årsskiftet 2004/2005 då själva projektet startade. Den 31 maj 2007 avslutades ramprogrammet efter en förlängning av 5 månader. En projektledare tillsattes i mars 2005 och i september samma år anställdes en person för ekonomisk och administrativ handläggning.

En styrgrupp har varit beslutande i de enskilda projektärendena och garant för att ramprogrammet genomförts i ett brett partnerskap. Styrgruppen har bestått av 5 personer, Nils Persson som politisk ordförande, Åke Persson (Hållbar Samhällsbyggnad), Bengt Lindberg (Näringslivsenheten), Bo Jansson och Inga-Lill Hellsing (Borlänge kommunbygderåd). Kommunbygderådets representation i styrgruppen har stärkt underifrånperspektivet och spelat en viktig roll för det lokala inflytandet och den ideella sektorn.

Ramprogrammets projektledning har utgjorts av:

Anna Tägtström Visconti, projektledare
Ivanka Larsson, administratör
Projektansvarig har varit Åke Persson (se styrgrupp ovan).

Projektledningen har haft sitt sekretariat på enheten Hållbar Samhällsbyggnad, Borlänge kommun.

Utöver Borlänge kommun, EU Mål 2 och Region Dalarna har Arbetsförmedlingen medfinansierat projektet. I enlighet med Arbetsförmedlingens förslag uppgjordes från början att kommunens Arbetsmarknadsenhet (i stället för delprojektens projektägare) skulle ansvara för anställningar och handledning av samt administration rörande den personal som skulle tjänstgöra i ramprogrammets olika delprojekt. Personalen skulle på så sätt kunna gå direkt från ett delprojekt till ett annat och därmed förlänga anställningsperioden, skaffa sig mer erfarenhet och högre kompetens. Administrativt sett skulle detta system också underlätta för projektägarna. Tyvärr visade sig Arbetsmarknadsenhetens tjänster vara dyrare än beräknat. Då inga nyanställningar heller gjordes blev konkurrensen med Arbetsmarknadsenhetens övriga projekt för hård, vilket försenade ramprogrammets verksamhet betydligt med ekonomiska konsekvenser som följd. Även administrativa problem uppstod rörande rekvisition och medfinansiering (t ex huruvida Arbetsmarknadsenheten eller ramprogrammet skulle rekvirera arbetsmarknadsstödet som offentlig direktfinansiering).

Vid årsskiftet 2005-2006 beslöts att ramprogrammets projektledning kunde kontakta Arbetsförmedlingen direkt, verksamheten underlättades betydligt och flera projekt kunde starta redan under årets första månader. Dock innebar beslutet att ingen tredje person knöts till projektledningen (person från Arbetsmarknadsenheten för arbetsledning och administration rörande personal) vilket medförde eftersläpningar i form av kommunens egen arbetsinsats som medfinansiering i projektbudgeten.

Borlänge kommuns interna ekonomi- och lönesystem är inte integrerade med varandra vilket förorsakat problem för den ekonomiska redovisningen av projektet som därför blivit försenad. Slutrapporten beräknas vara klar och inlämnad till Region Dalarna före årsskiftet.

Intrycket är att de interna problemen som uppstått till stor del har berott på att Borlänge kommun inte tidigare haft något ramprogram. En för ramprogrammet passande struktur, både rörande datoriserade system och personell organisation, saknades vid programstarten, men även om ovan beskrivna problem upptagit en stor del av projektledningens tid och därmed tagit kraft av projektet har problemen lösts efterhand av engagerad personal.

Projektmedel

Sammanlagt har ramprogrammets styrgrupp beviljat medel till 21 delprojekt varav 20 har genomförts (ett projekt kunde inte genomföras på grund av att projektägaren inte hade möjlighet att förvalta projektet efter projekttidens slut) i vilka 13 ideella föreningar och organisationer samt 20 företag varit direkt engagerade, antingen som projektägare eller som medsökande. Trots de verksamhetsmässiga hinder som nämns ovan har 1,2 miljoner kronor beviljats i projektmedel. Det maximala bidragsbeloppet har varit 100 000 kr per delprojekt.

Genomförande/aktiviteter

Under programperioden har aktiviteter genomförts för att:

- öka attraktionskraften för bygden
- stödja det småskaliga företagandet, där det lokala en- eller fåmansföretaget oftast med en mycket lokalt inriktad marknad har getts möjligheter att bli mer professionella för att ta till sig ny teknik och kunna vidga sin marknad
- skapa arbete i nätverkssamverkan för att hitta gemensamma lösningar för vissa större satsningar t ex med gemensamma upphandlingar, marknadsföring, resursanvändning etc.
- uppnå ökad aktivitet hos hantverkare, kulturarbetare och besöksnäringen för byggande av en lokal och gemensam plattform för marknadsföring mm
- öka kvinnors företagande
- stimulera och stödja kommunbygderåd, intresseföreningar och lokala utvecklingsgrupper för att tillvarata ett naturligt lokalt engagemang för den egna bygden hos de som bor och är verksamma där
- öka hela kommunens attraktivitet för inflyttning

Informations- och marknadsföringsinsatser rörande ramprogrammet har genomförts under hela programperioden.

För bästa möjliga resultat har projektledningen arbetat i så nära kontakt som möjligt med projektägarna under de olika delprojektens genomförande.

Utöver ovan beskrivna aktiviteter har projektledaren haft ständig kontakt med kommunmedborgare, projektägare och potentiella sådana rörande rådgivning och bearbetning av utvecklingsidéer och ansökningar om projektmedel. Projektledaren har också gjort uppföljningsbesök och kontroller av delprojekten samt agerat handledare för den i delprojekten anställda personalen och varit involverad i administrativa problemlösningar. Rådgivningsaktiviteter för lokalt entreprenörskap har skett löpande. Vid förfrågningar om bidrag utanför ramprogrammets område t ex företagsstöd och nyetablering av företag, har dessa slussats vidare till lämplig instans, bl a Länsstyrelsens eller Borlänge kommuns Näringslivsenhet och till Företagarcentrum.

Administratörens uppgifter har bl a rört sig om hantering av fakturor, deltagarlistor, tid- och timrapporter samt läges- och slutrapporter. Administratören har också fört diverse statistik, t ex över ramprogrammets kostnader (faktiska, direktfinansierade mm), finansiering, ideella arbete, beviljade medel, utnyttjade medel mm.

Indikatorer

Horisontella indikatorer

Ramprogrammet strävar efter att bidra till en förbättrad miljö samt förbättrad jämställdhet och integration. I intervjuer med projektägarna har framkommit att flera delprojekt bidragit till förbättrad miljö medan förbättrad jämställdhet och integration inte kommit lika mycket till uttryck. Kvinnor och invandrare verkar vara svårare att nå än andra och trots kontakt med kvinnogrupper har inga projektansökningar rörande stöd för kvinnliga projekt lämnats in.

Även om inga delprojekt genomförts som direkt syftar till förbättrad jämställdhet eller integration har ett visst resultat ändå uppnåtts. Fördelningen för i ramprogrammet skapade arbetstillfällen är 40 % kvinnor och 60 % män där två har tillsatts av invandrare. I två av delprojekten har en invandrare och medlem i den projektägande föreningen åtagit sig förvaltandet av arbetet efter projekttidens slut.

Projektledningen har verkat för ökad jämställdhet och integration, bl a vid kontakt med utvecklingsgrupper, intresseföreningar, nätverk och kommunbygderåd samt för jämställt deltagande i ramprogrammets delprojekt. På varje informationsmöte om ramprogrammet har talats om vikten av de horisontella indikatorerna. Vid varje projektansökan har indikatorerna beaktats.

Kärnindikatorer

Indikatorer	Total	Män	Kvinnor
Nya arbetstillfällen	10 (6)	6 (3)	4 (3)
<i>Även 3 personer (1 man och 2 kvinnor) har haft anställning under en kortare period i mindre delprojekt. Fler nya arbetstillfällen kan även ha skapats som en indirekt effekt av ramprogrammet.</i>			
Bevarade arbetstillfällen	4 (10)	1 (5)	3 (5)
<i>Resultatet kan vara högre men för att undvika missvisande statistik anges endast 4 fall där ramprogrammets påverkan varit tydlig.</i>			
Nya företag	(2)	(1)	(1)
Antal gästnätter	(+200)		
<i>För att undvika missvisande statistik anges inga siffror om uppnått resultat under posterna "Nya företag" och "Antal gästnätter" då det i så fall skulle röra sig om indirekta resultat svåra att mäta.</i>			
Nya utvecklade besöksmål	6 (5)		

Siffrorna utom parentes anger uppnått resultat medan de inom parentes anger förväntat resultat.

Projektets resultat och erfarenheter

Ett krav som ställdes till projektägarna var att de olika delprojekten skulle leva vidare efter projekttidens slut. Det kan därför vara för tidigt att mäta utfallet. Utifrån de genomförda delprojekten och de intervjuer som gjorts med projektägarna är det ändå möjligt att skapa sig en någorlunda bild av vad som hittills skett.

Ramprogrammet har lyft fram landsbygden och dess betydelse för hela kommunen. Byarnas attraktivitet har ökat och de har tillgängliggjorts och marknadsförts, vilket är till fördel för kommunens strävan efter inflyttning.

Lokala utvecklingsidéer som gagnat bygden har kunnat förverkligas, ofta med nya samverkanslösningar vilket lett till bildandet av nya nätverk och utvecklingsgrupper (se nedan). Förutsättningarna för att landsbygden ska finna egna, nya sätt att ta ansvar för den ekonomiska försörjningen har på så sätt förbättrats och ökat förutsättningarna för nyetablering av företag.

Projektets tydliga underifrånperspektiv har främjat platsdemokratien och banat vägen för en bättre kontakt och ett närmare samarbete mellan Borlänge kommun och närings- och föreningslivet på landsbygden, i linje med den moderna översiktsplaneringen. Det synliga resultatet i flera av Borlänges byar har också gjort att landsbygdens invånare har fått en positivare syn på kommunen. Vid intervjuer med projektägare har bl a framkommit att:

- Borlänge fått attraktivare och tillgängligare byar
- det lokala engagemanget och människors kreativitet och initiativförmåga har tagits tillvara
- delprojekten har lett till en ökad positiv anda och skapat goodwill
- kontakten med den offentliga sektorn har förbättrats. Byns invånare ser mer positivt på kommunen och på EU.

De kontakter som skapats mellan kommunen och aktörerna på landsbygden har kommit till nytta vid utvecklingen och aktiveringen av kommunbygderådet. Kommunen har nu kunnat dra sig tillbaka från att tidigare varit den drivande motorn till att sitta kvar med adjungerad representation.

Tack vare arbetsförmedlingens medfinansiering i ramprogrammet har långtidsarbetslösa eller personer med något funktionshinder (till antalet 11 varav 2 arbetat under en kortare period) kommit ut på arbetsmarknaden och därmed skaffat sig arbetslivserfarenhet och arbetsvana.

Uppnådda effekter, direkta och indirekta, är bl a:

- En utvecklingsgrupp med namnet Lokala Mat-Upplevelser och ett nätverk med samma namn som bildats av Borlänges matproducenter
- Ett samarbete mellan föreningar och företag i byar som Ornäs, Torsång, Sellnäs, Tuna-Hästberg och i områden som Södertuna
- Förberedelsen av en gemensam marknadsföringsinsats Borlänges bygdegårdsföreningar emellan
- Föreningen Dalregementets museers, Torsångs Motormuseums och Torsångs hembygdsförenings samarbete där man delat på resurser som lokaler, utrustning och personal (ett fortsatt arbete planeras nu efter delprojektets slut i samarbete med fler aktörer)
- Torghandeln i Borlänge centrum som startade sommaren 2007 i samarbete med och efter inspiration av Lokala Mat-Upplevelser
- Föreningen Dalregementets museer och Officerssalongen AB och Teater Gazbazz samarbete för att locka besökare till Rommehedslägrat sommardag (ett attraktivt område och ett gott samarbete lägrats aktörer emellan främjar också företagsetablering där)
- Den SWOT-analys (examensarbete) som elever från Högskolan Dalarna gjorde under februari och mars 2006 om Ösjöbygdens förutsättningar för turism. Analysen kan komma till nytta för framtida turism- och näringslivsprojekt.

Ramprogrammet har agerat startmotor för kreativiteten på landsbygden och det stora ideella engagemanget som skapats har varit en förutsättning för aktiviteternas genomförande. Det är därför viktigt att poängtera mötesplatsernas och det sociala engagemangets betydelse för en stark och levande landsbygd.

Utöver att vara ett näringslivsprojekt har Ramprogrammet också varit början till en utvecklingsprocess och förväntningar finns nu om ett fortsatt landsbygdsutvecklingsarbete i

Borlänge kommun. Idéer fortsätter att inkomma till f d projektledningen tillsammans med förfrågningar om framtida projekt, vilket banar vägen för förberedelserna av ett framtida Leader-område Borlänge-Falun, d v s ett projekt i syfte att öka samarbetet kommunerna emellan och det gränsöverskridande arbetet.